

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

**ΕΡΓΟ «ΠΡΟΣΘΗΚΟΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΣΕ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ, ΣΤΗΝ ΜΑΛΛΙΑ, ΜΕ ΑΡ.
ΦΑΚ. ΛΕΜ/966/2019»**

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το από το Επαρχιακό Γραφείο Λεμεσού του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΕΜ/966/2019 και ημερομηνία 17/06/2020), για αξιολόγηση.

Η Περιβαλλοντική Αρχή έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές, λόγω εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή τις δυνητικές του επιπτώσεις του Έργου στο περιβάλλον. Για το Έργο λήφθηκαν απόψεις από το Τμήμα Δασών, το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Με βάση τις απόψεις των αρμόδιων αρχών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 24 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά προσθηκομετατροπές στο υφιστάμενο οινοποιείο της εταιρείας ΚΕΟ PLC το οποίο βρίσκεται εντός των ορίων της κοινότητας Μαλιών. Οι προσθηκομετατροπές θα χωροθετηθούν εντός των τεμαχίων 897, 893, 896, 894 Φ. Σχ. 46 / 56, Τμήμα 0, εμπίπτουν σε πολεοδομικές ζώνες Η2, Ζ3 & Ζ1 και υπάρχει άμεση πρόσβαση στο έργο από τον κεντρικό δρόμο της κοινότητας Μαλιών.

Η περιοχή στην οποία χωροθετείται το προτεινόμενο έργο είναι ημιορεινή και έχει υψόμετρο περίπου 650 μέτρα.

Το προτεινόμενο έργο συνορεύει στα δυτικά με κατοικίες και κτίρια της κοινότητας Μαλιών. Στη βόρεια, νότια και ανατολική πλευρά δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε αναπτύξεις πάρα μόνο κάποιες αμπελοκαλλιέργειες.

Υφιστάμενες υποδομές

Στην υφιστάμενη εγκατάσταση πραγματοποιείται αποκλειστικά η διεργασία της οινοποίησης. Συγκεκριμένα, οι κύριες δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στην εγκατάσταση στην παρούσα φάση είναι οι ακόλουθες:

- Παραλαβή σταφυλιών
- Παρασκευή οίνων (λευκών, ερυθρών, ροζέ και κουμανταρίας)
- Αποθήκευση οίνων
- Μεταφορά οίνων στο εμφιαλωτήριο της εταιρείας στη Λεμεσό

Το υφιστάμενο οινοποιείο έχει δυναμικότητα παρασκευής 3600 τόνων οίνου, που αντιστοιχούν σε περίπου 6000 τόνους σταφυλιών. Οι προτεινόμενες προσθηκομετατροπές δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα την μεταβολή της δυναμικότητας της εγκατάστασης. Έχουν ως κύριο στόχο το να μπορεί να πραγματοποιείται στην υφιστάμενη εγκατάσταση και η διεργασία της εμφιάλωσης των οίνων, η οποία στην παρούσα φάση γίνεται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στη Λεμεσό.

Εντός των ορίων του οινοποιείου υπάρχουν υφιστάμενα διατηρητέα οικοδομήματα στα οποία στεγάζονται τα γραφεία του προσωπικού, η κουζίνα, το χημείο και ο χώρος στον οποίο διοργανώνονται εκδηλώσεις γευσιγνωσίας οίνου. Επίσης περιμετρικά των διατηρητέων κτιρίων υπάρχει υφιστάμενο διατηρητέο πλακόστρωτο.

Πέραν των προαναφερθέντων υφιστάμενων διατηρητέων εγκαταστάσεων στο υφιστάμενο οινοποιείο υπάρχουν και τρία κτίρια στα οποία στο παρών στάδιο είναι εγκατεστημένες οι υφιστάμενες δεξαμενές αποθήκευσης οίνου. Επίσης στο ανατολικότερο μέρος του οινοποιείου υπάρχει και ένα μικρότερο διατηρητέο κτίριο το οποίο στο παρών στάδιο δεν έχει οποιαδήποτε χρήση.

Προτεινόμενες προσθηκομετατροπές

Οι προτεινόμενες προσθηκομετατροπές θα πραγματοποιηθούν εντός των ορίων του υφιστάμενου οινοποιείου και θα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Την κατεδάφιση του υφιστάμενου υποσταθμού της ΑΗΚ ο οποίος βρίσκεται στη βόρεια πλευρά των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και την ανέγερση νέου υποσταθμού σε νέο χώρο,
2. Την ανέγερση δύο νέων κτιριακών εγκαταστάσεων:
 - α. **Κτίριο Α:** θα αποτελείται από καλυμμένο χώρο στάθμευσης χωρητικότητας 66 οχημάτων το οποίο θα βρίσκεται στο ίδιο σχεδόν επίπεδο με τον κεντρικό δρόμο της κοινότητας Μαλιών και κατάλληλα διαμορφωμένα δώματα στην οροφή για την δημιουργία αμπελοκαλλιιεργειών.
 - β. **Κτίριο Β:** Θα αποτελείται από:
 - i. Καλυμμένους χώρους στάθμευσης για 77 οχήματα,
 - ii. Αποθηκευτικούς χώρους (π.χ. Χαρτονιών, φελλών, φιαλών κλπ.)
 - iii. Εμφιαλωτήριο Οίνων και Οινοπνευματωδών,
 - iv. Αποθηκευτικούς χώρους για ετοιμοπαράδοτα προϊόντα,
 - v. Χώρο εγκατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού
 - vi. Χώρο εγκατάστασης για επιπλέον 68 δεξαμενές αποθήκευσης οίνων και οινοπνευματωδών διαφόρων μεγεθών με συνολικό όγκο περίπου 2000 τόνους,
 - vii. Η οροφή του κτιρίου θα διαμορφωθεί κατάλληλα με δώματα για τη δημιουργία αμπελοκαλλιιεργειών.
 - viii. Εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού (λέβητας, chiller κλπ.)

3. Διαμόρφωση εξωτερικών χώρων με χώρους πρασίνου, ακάλυπτους χώρους στάθμευσης για επισκέπτες (10), ΑΜΕΑ (8) και οχήματα μεταφοράς των προϊόντων, χώρους φορτοεκφόρτωσης και ασφαλοστρωμένο οδικό δίκτυο πρόσβασης στις διάφορες εγκαταστάσεις.

4. Κατασκευή ασφαλοστρωμένου δημόσιου δρόμου σύμφωνα με τη ρυμοτομία της κοινότητας Μαλιών.

Η συνολική έκταση που θα καταλαμβάνει η ανάπτυξη μετά το πέρας των προτεινόμενων προσθηκομετατροπών θα είναι περίπου 30,000 m². Οι προτεινόμενες προσθηκομετατροπές θα καταλαμβάνουν έκταση περίπου 20,000 m².

Οι εργασίες προσθηκομετατροπών αφορούν όπως έχει προαναφερθεί μεταξύ άλλων την ανέγερση δύο νέων κτιριακών εγκαταστάσεων (Κτίριο Α και Β), την διαμόρφωση και επέκταση των εξωτερικών χώρων και την κατασκευή δημόσιου δρόμου σύμφωνα με τα σχέδια της ρυμοτομίας της κοινότητας Μαλιών. Επίσης, οι εργασίες προσθηκομετατροπών περιλαμβάνουν την κατασκευή νέου υποσταθμού της ΑΗΚ.

Το κτίριο Α θα ανεγερθεί σε χώρο ο οποίος βρίσκεται νότια των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων ενώ το κτίριο Β θα ανεγερθεί στους χώρους που βρίσκονται βόρεια και ανατολικά των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Στα πλαίσια της ρυμοτομίας της περιοχής και με την εκτέλεση των απαιτούμενων χωματουργικών εργασιών θα γίνει διαπλάτυνση και ασφαλοστρωση του υφιστάμενου αγροτικού δρόμου. Ο νέος δρόμος εφάπτεται με το σύνορο των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων (Κτίριο Β) στη βόρεια πλευρά.

Οι προτεινόμενες εργασίες εκσκαφής στα τεμάχια στα οποία θα γίνει η ανέγερση των νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, περιλαμβάνουν επιπλέον χωματουργικές εργασίες και εκσκαφές για επίτευξη των κατάλληλων υψομέτρων και διόρθωση των κλίσεων του εδάφους. Ο όγκος των εκσκαφών δεν θα ξεπεράσει 136000 κ.μ. Οι προτεινόμενες προσθηκομετατροπές περιλαμβάνουν την κατεδάφιση του υφιστάμενου υποσταθμού της ΑΗΚ. Ο υποσταθμός της ΑΗΚ είναι χωροθετημένος στη βόρεια πλευρά των υφιστάμενων διατηρητέων κτιριακών εγκαταστάσεων και καταλαμβάνει έκταση που δεν ξεπερνά τα 50 τ.μ.

Οι κύριες δραστηριότητες που θα πραγματοποιούνται κατά τη φάση λειτουργίας του προτεινόμενου έργου, εκτός από την παραγωγή και αποθήκευση οίνου που πραγματοποιούνται και σήμερα, θα είναι η εμφιάλωση των διαφόρων τύπων οίνου καθώς επίσης και η προσωρινή αποθήκευση των ετοιμοπαράδοτων προϊόντων πριν αυτά μεταφερθούν για πώληση.

Η διεργασία της εμφιάλωσης θα πραγματοποιείται ως ακολούθως:

- Αποστείρωση της μηχανής εμφιάλωσης και του φίλτρου παραγωγής
- Εισαγωγή στη μηχανή των φιαλών που θα εμφιαλωθούν
- Πλήρωση των φιαλών, οι οποίες τοποθετούνται σε conveyor belts, με κρασί.
- Τοποθέτηση φελλού
- Τοποθέτηση ετικέτας και σήμανσης
- Μεταφορά των φιαλών σε χαρτοκιβώτια
- Σφράγιση των χαρτοκιβωτίων και τοποθέτηση τους σε παλέτα

Η γραμμή εμφιάλωσης της εγκατάστασης θα έχει δυναμικότητα 5000bph (5000 φιάλες την ώρα). Η μέγιστη ποσότητα οίνου που θα εμφιαλώνεται εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως η διαθέσιμη ποσότητα σταφυλιών για αγορά και οι αναμενόμενες πωλήσεις κρασιών. Εκτιμάται ότι θα εμφιαλώνονται περίπου 2,000,000 μπουκάλια ανά έτος. Η δυναμικότητα οινοποίησης του

υφιστάμενης εγκατάστασης δεν θα τροποποιηθεί εξαιτίας των προτεινόμενων προσθηκομετατροπών.

Με την ολοκλήρωση των προτεινόμενων προσθηκομετατροπών, στο οινοποιείο θα προστεθούν οι διεργασίες παλαίωσης και εμφιάλωσης τελικών προϊόντων. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν, χωρίς να περιορίζονται, τις ακόλουθες διεργασίες:

- Μεταφορά και παραμονή οίνου σε δοχεία ή/και φιάλες παλαίωσης
- Πλύσιμο φιαλών τελικού προϊόντος
- Γέμισμα φιαλών με μηχανήματα πλήρωσης φιαλών με συγκεκριμένη ποσότητα
- Σφράγισμα φιαλών
- Τοποθέτηση ετικέτας προϊόντος
- Τοποθέτηση φιαλών σε κιβώτια ή/και παλέτα.

Οι εγκαταστάσεις των προσθηκομετατροπών θα είναι υπόγειες, μειώνοντας έτσι τον θόρυβο που αναμένεται να εκπέμπεται στο περιβάλλον.

Με την ολοκλήρωση των εργασιών, η επιφάνεια των εγκαταστάσεων θα καλλιεργηθεί ξανά, επιτρέποντας την επιστροφή του χώρου σε παρόμοια με την αρχική του κατάσταση.

Τα υγρά απόβλητα που προκύπτουν από τη παραγωγική διαδικασία και θα προκύπτουν από τις επιπρόσθετες εργασίες που προθέτονται, θα φορτώνονται σε βυτιοφόρα και θα μεταφέρονται σε ιδιόκτητο βιολογικό σταθμό της εταιρείας που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στη Λεμεσό.

Εικόνα 1: Υφιστάμενες και προτεινόμενες αναπτύξεις στα τεμάχια του έργου

Στα τεμάχια παρατηρήθηκε κυρίως ξηρή βλάστηση και κάποια κοινά είδη πανίδας, όπως ερπετά και θηλαστικά. Στα βόρεια του τεμαχίου 897 παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν κυπαρίσσια, πεύκα και ευκάλυπτοι. Εντός των τεμαχίων ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου υπάρχουν επίσης και κάποιοι αμπελώνες, οι οποίοι καλλιεργούνται από την ιδιοκτήτρια εταιρεία του οινοποιείου. Κατά τη φάση κατασκευής του προτεινόμενου έργου εκτιμάται ότι θα αποκοπούν περίπου 100 δέντρα. Τα δέντρα αυτά αποτελούνται από κυπαρίσσια, πεύκα και ευκάλυπτους.

Ο χώρος ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου εμπίπτει στην Χωροταξική περιοχή V της Επαρχίας Λεμεσού (Παγκύπρια Δήλωση Πολιτικής για την Ύπαιθρο). Σύμφωνα με την Δήλωση Πολιτικής, η ευρύτερη περιοχή στο χώρο ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου είναι Περιοχή Εξαίρετης Φυσικής Καλλονής. Σε απόσταση περίπου 2 χιλιομέτρων δυτικά από το κέντρο του χωριού Μάλια, υπάρχει γκρεμός / φαράγγι το οποίο θεωρείται προστατευόμενο τοπίο.

Στο βορειοανατολικότερο όριο του τεμαχίου με αρ. 897 εφάπτεται υδατόρεμα με λεκάνη απορροής της τάξης των 0.5-0.6 Km². Περίπου 500 μέτρα δυτικά του προτεινόμενου έργου συναντάται ένας παραπόταμος. Ο παραπόταμος αυτός έχει μήκος περίπου 8,6 χιλιόμετρα, ξεκινά περίπου 5 χιλιόμετρα βόρεια της θέσης του προτεινόμενου έργου και σε απόσταση περίπου 2,3 χιλιόμετρα νότια του προτεινόμενου έργου ενώνεται με τον ποταμό Χα-Ποτάμι.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

- 3.1. Ατμόσφαιρα – αύξηση ρύπων από κατασκευή και λειτουργία του έργου
- 3.2. Θόρυβος – αύξηση επιπέδων θορύβου από κατασκευή και λειτουργία του έργου
- 3.3. Σκόνης – αύξηση σκόνης από κατασκευή του έργου
- 3.4. Έδαφος – μόνιμη κατάληψη εδάφους από κατασκευή του έργου. Η εκτιμώμενη ποσότητα του επιφανειακού εδάφους / χώματος που θα αφαιρεθεί είναι περίπου 136000 κ.μ μέρος του οποίου θα επαναχρησιμοποιηθεί (περίπου 13600 κ.μ.) για να γίνουν οι τελικές διαμορφώσεις του εδάφους. Οι προτεινόμενες προσθηκομετατροπές θα καταλαμβάνουν έκταση περίπου 20,000 m².
- 3.5. Υδάτινοι πόροι – πιθανή ρύπανση – υποβάθμιση υδάτινων πόρων
- 3.6. Απόβλητα – αύξηση υγρών και στερεών αποβλήτων κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου
- 3.7. Αποψίλωση δέντρων και χλωρίδας

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον που προτείνονται από τον μελετητή

Κατασκευαστικά μέτρα:

- Επαναχρησιμοποίηση όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ποσότητας χωμάτων από εκσκαφές.
- Αποφυγή των περιπτώσεων κινήσεων των οχημάτων μέσα και έξω από το χώρο όπου θα διεξάγονται οι εργασίες.
- Διαβροχή του χώρου κατά τη διάρκεια της κατεδάφισης του υφιστάμενου υποσταθμού της ΑΗΚ.
- Διαβροχή του χώρου κατά τη διάρκεια των χωματουργικών εργασιών.

- Διαβροχή χώρου όπου γίνεται διακίνηση οχημάτων και μηχανημάτων.
- Τα οχήματα, ο εξοπλισμός και τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της φάσης εκτέλεσης των κατασκευαστικών εργασιών στο υφιστάμενο οινοποιείο θα πρέπει να πληρούν τις πρόνοιες της νομοθεσίας σε σχέση με τις εκπομπές αέριων ρύπων.
- Προγραμματισμός εργασιών που προκαλούν θόρυβο για τη μείωση των επιπτώσεων στη κοινότητα Μαλιών.
- Ο εργολάβος να εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης με έμφαση στα θέματα διαχείρισης αποβλήτων. Η στρατηγική που θα ακολουθείται είναι, κατά σειρά προτεραιότητας, η ακόλουθη:
 - Καταγραφή των αποβλήτων και χαρακτηρισμός τους
 - Διαχωρισμός των αποβλήτων
 - Ελαχιστοποίηση των αποβλήτων
 - Διαχείριση των υπολειμμάτων (αν υπάρχουν)
 - Διάθεση αποβλήτων (σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις)
- Ο εργολάβος να προετοιμάσει διαδικασίες για την καθαριότητα και την ευταξία των χώρων και να διαθέσει τους κατάλληλους πόρους για το σκοπό αυτό.
- Ο εργολάβος να διατηρεί μητρώο επικίνδυνων στερεών αποβλήτων και να αναπτύξει και να εφαρμόσει διαδικασίες χειρισμού και διάθεσης τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας. Ο εργολάβος θα χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες των αδειοδοτημένων διαχειριστών επικίνδυνων αποβλήτων.
- Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός θα συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Μετακίνηση υλικών που δεν χρειάζονται σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- Ο ανεφοδιασμός και η συντήρηση του εξοπλισμού να γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους.
- Οι εργασίες να σταματούν σε περίπτωση βροχόπτωσης.
- Να εξασφαλιστεί άδεια από το Τμήμα Δασών πριν γίνει αποκοπή δέντρων.
- Να διερευνηθεί το ενδεχόμενο επαναφύτευσης των δέντρων που θα αποκοπούν.
- Να γίνει διαβούλευση με το Τμήμα Δασών με σκοπό να αποφασιστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει η τοπιοτέχνηση των χώρων πρασίνου. Στο χώρο πρασίνου θα πρέπει να φυτευτούν ενδημικά είδη χλωρίδας.

Λειτουργικά μέτρα:

- Τροποποίηση της Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων της εταιρείας ώστε να συμπεριληφθεί στο πεδίο εφαρμογής και η εμφιάλωση των οίνων.
- Τακτική επιθεώρηση των μηχανημάτων που λειτουργούν με μηχανές εσωτερικής καύσης, σύμφωνα με το πρόγραμμα συντήρησης.
- Εκπόνηση και εφαρμογή συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Συστήματος Διαχείρισης Αποβλήτων.
- Τήρηση όλων των σχετικών νομοθεσιών που σχετίζονται με θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης όπως:
 - Περιβαλλοντικός θόρυβος
 - Θόρυβος που εκπέμπουν μηχανήματα (CE)

- Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, θα τηρούνται οι πρόνοιες του Νόμου, 23(Ι)/2010, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 133/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό). Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος που θα επιλεγεί, αφού τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/EK, Παράρτημα III).
- Τα μεταχειρισμένα μηχανέλαια από τη συντήρηση εξοπλισμού θα συλλέγονται σε κατάλληλα σεσημασμένα στεγανά δοχεία τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και θα παραδίδονται σε αδειοδοτημένο, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016, φορέα διαχείρισης.
- Θα χρησιμοποιηθεί εξοπλισμός χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (ή ψηλής ενεργειακής απόδοσης) όπου είναι εφικτό.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι τα προτεινόμενα τεμάχια δεν βρίσκονται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000. Η πλησιέστερη περιοχή που αποτελεί μέρος του δικτύου Φύση 2000 είναι η Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) Χα-Ποτάμι (CY 500010). Πιο συγκεκριμένα το νοτιότερο τμήμα του προτεινόμενου έργου απέχει περίπου 200 μέτρα και το ανατολικότερο τμήμα περίπου 600 μέτρα από την πλησιέστερη Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ).

6. Διαβούλευση

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή ζήτησε τις απόψεις του Τμήματος Δασών, του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων και της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή για τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: δε φέρει ένσταση για την εν λόγω ανάπτυξη.

Το Τμήμα Δασών: αναφέρει ότι με τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας της αμπελουργίας, θεωρούν ως θετικό στοιχείο για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας της ευρύτερης περιοχής και του τοπίου. Επίσης η εκτίμηση τους είναι ότι η επίπτωση από την αλλαγή χρήσης γης στις περιβαλλοντικές παραμέτρους βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα με την αποκοπή 100 δέντρων θα είναι μόνιμες αλλά όχι ιδιαίτερα σημαντικές λόγω της παρουσίας παρόμοιας βλάστησης στην ευρύτερη περιοχή μελέτης και την απουσία σημαντικών στοιχείων εντός των τεμαχίων που να χρήζουν ιδιαίτερης σημασίας. Επίσης τέθηκαν μέτρα μετριασμού ή αντισταθμιστικά μέτρα.

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: αναφέρει ότι τα τεμάχια υπέρκεινται του Υπογείου Υδατικού Σώματος CY-18 Λεύκαρα – Πάχνα. Πρέπει να αποφεύγεται η απόρριψη στερεών ή και υγρών αποβλήτων που τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια νερά αφού οι Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές, που έχουν καθοριστεί στα πλαίσια παρακολούθησης των Υπόγειων Υδάτων (Άρθρ. 8) και εφαρμογής της ΟΠΥ, είναι αυτές του πόσιμου. Στο ανατολικό σύνορο του τεμαχίου διέρχεται υδατόρεμα το οποίο θα πρέπει να προστατευθεί με ζώνη προστασίας πλάτους τουλάχιστον 5 μέτρων. Εντός της ζώνης προστασίας δεν επιτρέπονται κατασκευές όπως περίφραξη, κατασκευή τοίχου, επιχωμάτωση ή εκχέρσωση βλάστησης ή εκσκαφή. Στην ζώνη προστασίας θα πρέπει να διατηρηθεί η/και να ενισχυθεί η φυσική ποτάμια και παρόχθια βλάστηση. Εφόσον ληφθούν υπόψη τα πιο πάνω και ταυτόχρονα εφαρμοστούν τα προτεινόμενα στο έντυπο πληροφοριών μέτρα, το

έργο δεν αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στους υδατικούς πόρους και υδατικά σώματα της περιοχής.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τις θέσεις των εμπλεκόμενων τμημάτων και της επιτόπιας επίσκεψης.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: Πρόκειται για προσθηκομετατροπές σε υφιστάμενο οινοποιείο.
2. Τοποθεσία του έργου: Τα τεμάχια ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου εμπίπτουν σε πολεοδομικές ζώνες Η2, Ζ3 & Ζ1.
3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Οι επιπτώσεις από τη λειτουργία έργου (προσθηκομετατροπές) δεν θα είναι περιβαλλοντικά σημαντικές, ενώ με τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού, θα είναι διαχειρίσιμα.

Η Περιβαλλοντική αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους/προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Μαρία Φεσά
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.006.004.004
4 Φεβρουαρίου 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΠΡΟΣΘΗΚΟΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΣΕ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ, ΣΤΗΝ ΜΑΛΛΙΑ, ΜΕ ΑΡ. ΦΑΚ. ΛΕΜ/966/2019»

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί όροι

- A1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.
- A2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- A3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου.
- A4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.
- A5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
- A6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
- A7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
- A8. Τα στερεά και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κερτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].
- A9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- A10. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- A11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- B1. Να μην γίνει καμία επέμβαση εντός της Ζώνης Προστασίας Z3, του παρακείμενου υδατορέματος. Το υδατόρεμα πρέπει να προστατευθεί με ζώνη προστασίας πλάτους τουλάχιστον 5 μέτρων. Εντός της ζώνης προστασίας δεν επιτρέπονται κατασκευές όπως περίφραξη, κατασκευή τοίχου, επιχωμάτωση ή εκχέρσωση βλάστησης ή εκσκαφή. Στην ζώνη προστασίας θα πρέπει να διατηρηθεί ή/και να ενισχυθεί η φυσική ποτάμια και παρόχθια βλάστηση.
- B2. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2016 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
- B3. Απαγορεύεται η διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων χωρίς Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων για τα συγκεκριμένα απόβλητα. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 [185(Ι)/2011]) και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
- B4. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
- B5. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.
- B6. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εργο που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.
- B7. Ο εργολάβος σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 77/2016, να επεξεργάζεται με τη χρήση Κινητού Σπαστήρα/Κοσκίνου τα απόβλητα Α.Ε.Κ.Κ., μόνο στους χώρους παραγωγής τους (Χώρος εκάστοτε Εργοταξίου) και δεν επιτρέπεται να λειτουργεί εκτός των ορίων του Εργοταξίου. Απαγορεύεται η χρήση κινητού σπαστήρα στο εργοτάξιο εκτός και αν αυτός περιλαμβάνεται σε Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή έχει εκδοθεί Πιστοποιητικό για επεξεργασία Αποβλήτων στο χώρο παραγωγής τους και έχουν εξασφαλιστεί προηγουμένως οποιεσδήποτε άλλες εγκρίσεις ή/και άδειες. Ο Εργολάβος με την ολοκλήρωση του έργου να υποβάλει στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης της μεταφοράς των αποβλήτων σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 31/2016.
- B8. Οι ποσότητες μπαζών / υλικών εκσκαφής που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να επαναχρησιμοποιηθούν για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να καταβληθεί προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματοουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματοουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Τυχόν περίσσεια

μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει διαχείρισης με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.

- B9. Να γίνει κατάλληλη διευθέτηση των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών σε θέσεις όπου δεν θα επηρεάζουν αρνητικά την επιφανειακή απορροή και τη βλάστηση. Στους χώρους αποθήκευσης αδρανών να χρησιμοποιούνται μέσα όπως προστατευτικές τάφρους ή άλλα ώστε να αποφεύγεται η διασπορά στερεών σωματιδίων.
- B10. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα χωροθετικά σχέδια που υπάρχουν στο Έντυπο Πληροφοριών. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
- B11. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός των εργοταξίων. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων.
- B12. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα, κλπ, να τοποθετούνται εντός των περιφραγμένων χώρων για την ασφάλεια των κατοίκων της περιοχής.
- B13. Οι εργασίες να περιορίζονται αποκλειστικά εντός του τεμαχίου χωροθέτησης του έργου. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
- B14. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
- B15. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας τόσο για την προστασία των εργαζομένων, όσο και του κοινού (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα εκατέρωθεν των εκσκαφών, κλπ.).
- B16. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.
- B17. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα.
- B18. Το δάπεδο του έργου να είναι αδιαπέραστο και στεγανοποιημένο και να καλύπτεται ολόκληρο από σύστημα εσχάρωσης για την περισυλλογή των οποιονδήποτε υγρών διαρρεύσουν.
- B19. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
- B20. Σε περίπτωση που η υλοτομία, μεταφύτευση και διάνοιξη αυλακιού αφορά ή επηρεάζει δέντρα που εμπίπτουν στον Περί Δασών Νόμο, να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη άδεια από το Τμήμα Δασών.

- B21. Στην δεντροφύτευση ή / και τοπιοτέχνηση του περιβάλλοντα χώρου του έργου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη χλωρίδας. Να μην χρησιμοποιηθούν χωροκατακτητικά ξενικά είδη.
- B22. Ένταξη υφιστάμενης δεντρώδους ή θαμνώδους βλάστησης στο σχεδιασμό του έργου. Αν αυτό δεν είναι εφικτό δημιουργία χώρων πρασίνου εντός του χώρου της ανάπτυξης ή στην ευρύτερη περιοχή με αντίστοιχο αριθμό δέντρων και θάμνων που θα επηρεαστούν. Στους χώρους αυτούς να χρησιμοποιηθούν τοπικά είδη προς όφελος της άγριας ζωής και κατά προτεραιότητα είδη όπως είναι τα κυπαρίσσια, οι τρέμιθοι, οι δρύες, οι ελιές, οι χαρουπιές οι συκιές και οι αμυγδαλιές.
- B23. Το επιφανειακό γόνιμο χώμα από τα υλικά εκσκαφής και χρησιμοποιηθεί για σκοπούς ανάπλασης ή ως εδαφοβελτιωτικό ή για φυτοτεχνικές αποκαταστάσεις, σε συνεννόηση με το Τμήμα Γεωργίας, όπου εφαρμόζεται.
- B24. Στους ανοικτούς χώρους να γίνεται χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδετικότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους π.χ η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής. Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.
- B25. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαμόρφωσης του χώρου του έργου να συντηρούνται ορθά, σε τακτικά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.
- B26. Να κατασκευαστεί σύστημα συλλογής των όμβριων υδάτων που θα δημιουργούνται κατά τη διάρκεια βροχοπτώσεων και το οποίο θα εξυπηρετεί τους ανοικτούς χώρους του έργου. Τα όμβρια ύδατα να περνούν από κατάλληλα συστήματα (π.χ σύστημα λιποπαγίδας) ώστε να αποφεύγεται η απόρριψη τυχόν ρυπογόνων ουσιών στο έδαφος ή στα νερά. Τα όμβρια ύδατα από τις οροφές δύναται να συλλέγονται για άρδευση των πρασίνων του έργου είτε να οδηγούνται στους φυσικούς αποδέκτες χωρίς επεξεργασία.
- B27. Να γίνει προσπάθεια για ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων στο φυσικό δίκτυο απορροής ομβρίων υδάτων και λήψη αντιδιαβρωτικών μέτρων, με φύτευση των τοποθεσιών όπου γίνονται εκσκαφές ή επιχωματώσεις.
- B28. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- B29. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:
- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, εάν απαιτηθεί.
 - Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
 - Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (~10 km/h) στους χωμάτινους δρόμους.
 - Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από/προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.

- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια.
- Να μειωθεί κατά το δυνατόν των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
- Οι εξατμίσεις όλων των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος

B30. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας.
- Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

B31. Οι προδιαγραφές του έργου, να συμμορφώνονται με τον περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων Νόμο του 2006 (Ν.142(Ι)/2006), τροποποιήσεις, κανονισμούς και διατάγματα αυτού και ειδικότερα, με το περί Ρύθμισης της Ενεργειακής Απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου) Διάταγμα του 2016 (Κ.Δ.Π. 119/2016) και τυχόν τροποποιήσεις.

B32. Να χρησιμοποιηθεί εξοπλισμός χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (ή ψηλής ενεργειακής απόδοσης) σε όλες τις περιπτώσεις όπου είναι δυνατό.

B33. Οι ρύποι που εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Νόμος (Αρ.77(Ι)/2010 και 3(Ι)/2017)], και οι σχετικοί Κανονισμός Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Κανονισμοί/ Αρ.77(Ι)/2010 και 3(Ι)/2017].

B34. Ο Κύριος του Έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

- Γ1. Να υποβληθεί συμπληρωματική αίτηση για τροποποίηση της αίτησης Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων που έχει ήδη υποβληθεί, ώστε να συμπεριληφθούν στην αίτηση σας και οι προτεινόμενες προσθηκομετροπές.
- Γ2. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- Γ3. Τα υγρά οικιακά απόβλητα να αποθηκεύονται προσωρινά σε στεγανή δεξαμενή και στη συνέχεια να παραδίνονται σε Συλλέκτες/Μεταφορείς που είναι καταχωρημένοι στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που συλλέγουν/μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. Τα οχήματα συλλογής/μεταφοράς να περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό καταχώρισης και να διασφαλιστεί ότι μπορούν να μεταφέρουν τα συγκεκριμένα απόβλητα με τους σχετικούς εξαψήφιους κωδικούς βάση του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων.
- Γ4. Τα στερεά απόβλητα που προκύπτουν από την λειτουργία του έργου να γίνεται χωριστή Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ), εντός της ανάπτυξης, για τουλάχιστον τα ρεύματα αποβλήτων γυαλί, χαρτί/ χαρτόνι, PMD, βιοαπόβλητα (τροφικά υπολείμματα, πράσινα). Το προσωπικό να τύχει κατάλληλης εκπαίδευσης / κατάρτισης για τον τρόπο χωριστής ΔσΠ ώστε να επιτυγχάνεται υψηλής ποιότητας ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων. Στη συνέχεια να παραδίνονται σε Συλλέκτες/Μεταφορείς που είναι καταχωρημένοι στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων που συλλέγουν/μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση σύμφωνα με τον περί Αποβλήτων Νόμο του 2011, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται. Τα οχήματα συλλογής/μεταφοράς να περιλαμβάνονται στο πιστοποιητικό καταχώρισης και να διασφαλιστεί ότι μπορούν να μεταφέρουν τα συγκεκριμένα απόβλητα με τους σχετικούς εξαψήφιους κωδικούς βάση του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων.
- Γ5. Οποιαδήποτε άλλα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα επίσης, με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
- Γ6. Τα χρησιμοποιημένα μηχανέλαια από τον εξοπλισμό της παραγωγικής διαδικασίας, να συλλέγονται και αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία, τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων για επεξεργασία, σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016.
- Γ7. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια στο έργο, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί πετρέλαιο ως καύσιμο, η δεξαμενή πετρελαίου να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής, η οποία να έχει χωρητικότητα 110% της χωρητικότητας της πρωτογενούς δεξαμενής.
- Γ8. Σε περίπτωση που στο έργο θα λειτουργούν συστήματα ψύξης και κλιματισμού ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες των περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμων του 2016 (Αρ. 62(Ι)/2016) έως 2017 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Εθνική Νομοθεσία/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Προστασία της στιβάδας του όζοντος και τα αέρια του θερμοκηπίου], καθώς και του Κανονισμού 2067/2015/ΕΚ (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Ευρωπαϊκή Νομοθεσία & Οργανισμοί/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου].

Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος καθότι τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/ΕΚ, Παράρτημα ΙΙΙ).

- Γ9. Να γίνει χρήση ηχοπετασμάτων σε πηγές σταθερού θορύβου σε περίπτωση που εντοπιστούν προβλήματα υπέρβασης του θορύβου που εκπέμπεται από τα μηχανήματα εξωτερικού χώρου ή υπάρχουν παράπονα για οχληρία (θόρυβο).
- Γ10. Να εφαρμόζεται ο Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΔΠ 263/2007) όσον αφορά την άρδευση των χώρων πρασίνου.
- Γ11. Τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 (Αρ. 17(Ι)/2011) [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας – www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Προϊόντα και Περιβάλλον/Οικολογικός Σχεδιασμός] και των σχετικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ για τις ελάχιστες απαιτήσεις σχεδιασμού που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που συνδέονται με την ενέργεια πριν αυτά διατεθούν στην αγορά ή τεθούν σε λειτουργία. Κατάλογος των Κανονισμών βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας [στη διαδρομή Τομείς Πολιτικής/Προϊόντα και Περιβάλλον/Προϊόντα που Συνδέονται με την Ενέργεια/Οικολογικός Σχεδιασμός].
- Γ12. Προτείνεται η χρήση χρωμάτων χαμηλής εκπομπής VOCs, αποφυγή χρήσης μοκετών ή χρήση αυτών με χαμηλή εκπομπή VOCs, αποφυγή χρήσης σύνθετων προϊόντων ξυλείας ή χρήση αυτών με χαμηλές εκπομπές φορμαλδεΐδης και χρήση κόλλας και διαλυτών χαμηλής εκπομπής VOCs. Προτείνεται η βαφή των εσωτερικών χώρων με οικολογικά χρώματα.
- Γ13. Να μελετηθεί το ενδεχόμενο τοποθέτησης φωτοβολταϊκών πλαισίων και ηλιακών συλλεκτών για τις ενεργειακές ανάγκες της ανάπτυξης. Συγκεκριμένα προτείνεται η αξιοποίηση των επιφανειών στέγασης του υποστατικού για έργου συστημάτων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) με στόχο την κάλυψη μέρους των ενεργειακών αναγκών.
- Γ14. Να μελετηθούν σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας. Προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα:
- Ο εξωτερικός φωτισμός (π.χ. χώρους στάθμευσης), να λειτουργεί με αισθητήρες κίνησης
 - Φωτισμός με αισθητήρες κίνησης ή αυτόματος χρονοδιακόπτες σε χώρους με περιοδική χρήση, όπως διαδρόμους, χώρους υγιεινής, κλπ
 - Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός που θα αγοραστεί μελλοντικά να είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης
 - Στον εσωτερικό φωτισμό να χρησιμοποιούνται τουλάχιστον οικονομικοί λαμπτήρες και στον εξωτερικό φωτισμό να χρησιμοποιούνται λαμπτήρες τύπου LED
 - Χρήση θερμομονωτικών υλικών στις κάθετες και οριζόντιες επιφάνειες, όπου είναι εφικτό
 - Τοποθέτηση διπλών υαλοστασίων και οικοδομικών υλικών μειωμένου συντελεστή θερμοπερατότητας, όπου είναι εφικτό.
- Γ15. Για τη μείωση κατανάλωσης νερού να ληφθούν υπόψη τα πιο κάτω:
- Να εγκατασταθούν συστήματα εξοικονόμησης νερού (π.χ. ανιχνευτές κίνησης)
 - Να τοποθετηθούν βρύσες ελεγχόμενης ροής στους νιπτήρες (μέγιστη ροή 2,5 λίτρα /λεπτό)
 - Να τοποθετηθούν καζανάκια δύο στάσεων στις τουαλέτες.

- Γ16. Προτείνεται η χρήση οικολογικών προϊόντων καθαρισμού (απορρυπαντικά, υγρό πλυσίματος, σαμπουάν, σαπούνια κλπ.), και η χρήση βιοαποικοδομήσιμων σακουλιών σκυβάλων.
- Γ17. Προτείνεται η χρήση χαρτιού τουαλέτας και κουζίνας από ανακυκλωμένο χαρτί ή οικολογικό.
- Γ18. Γίνεται εισήγηση όπως εφαρμοστεί Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης EMAS (EcoManagement and Audit Scheme) για την ανάπτυξη. Με την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης EMAS, δίνεται η δυνατότητα για συνεχείς βελτιώσεις στις περιβαλλοντικές επιδόσεις μιας επιχείρησης, ενισχύοντας ταυτόχρονα και την ανταγωνιστικότητά τους. Το λογότυπο του EMAS έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί και ως μέσο μάρκετινγκ και πωλήσεων, προωθώντας τις βέλτιστες περιβαλλοντικές επιδόσεις μιας επιχείρησης. Συστήνεται η επαλήθευση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης από τρίτο ανεξάρτητο επαληθευτή, πρακτική η οποία ακολουθείται π.χ. για την καταχώρηση στο μητρώο EMAS (Environmental Management and Audit Scheme) του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της ΕΕ. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να αποστείνετε να αποστείνετε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment [στη διαδρομή Αδειοδοτήσεις/Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS].

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ, 2021